

Nro. 11.

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Indúlt Bétsből, Kedden Februariusnak 8 ik napján
1803 ik esztendőben.*

B é t s.

A' szenvedő emberiségnek könnyebségére itten, néhai ditsőfféges emlékezetű II. Jósef Császár és Király által fundáltatott Szegények Institutumának Directoriuma, a' múlt militaris esztendőnek el telése után, ki nyomtattatta, és a' Publicummal is közlőtte azon Institutum jövedelméről való számadását, mellyből mind azt, mind azoknak a' szegényeknek számát meg lehet itilni, a' kik azon közönséges jótéteményben részesekké tetettek. Ezen közönségessé tétetődött számadásnál fogva, 1801-ik esztendő November havának 1-ső napjától fogva, 1802-ik esztendő October havának utolsó napjáig, külömbkülömbféle titulusok alatt, mind, öszve

147228 forint 's 17 krajtzár ment azon Institutum kasszájába bé, melly azt ezt meg előzőtt militaris esztendőben meg maradt summával 152711 for. 's 50 kr. szaporodott. Ezen summából, 6009 institutumbéli szegényeknek 130041 for. 's 15 kr. 's egyéb szükölködő szegényeknek 's szerentsételeknek 15673 for. 's 51 kr. osztatott ki. Önnön maga Császár Ő Felsége 4000, Sax - Telséni herczeg Albert pedig 2300 forintokat ajándékoztak 1801-ik esztendőben ezen szegények Institutumának, mellynek valóságos töke pénze 667297 forintra, 's 31 krajtzárra megyen a' jelenvaló időben.

Az ide való Császári udvartól bizonyos biztatást vett a' Würtembergi herczeg a' felől, hogy ő a' Vál. Fejedelemségi méltóságot tsalhatatlanul el fogja érni. — Fő Tálnokmester Landgróf *Fürsteuberget* az arany gyapjas vitézi Rendnek tagjává tenni méltoztatott Császár Ő Felsége.

A' Teutonicus, avagy Német vitézi Rendnek nagy mestere Károly Kir. fő herczeg, gyüllést fog e' folyó héten az itt lévő Német vitézekkel tartani, mellyben Ausztriai fő herczeg Ferdinándot, a' vólt Majlandi herczegnek 's Lombardiai Kapitánynak igen kedves fiát, egy szép Magy. Huszár Regementnek tulajdonosát, azon vitézi Rendbe felvenni fogja.

A' közelebb múlt két hét alatt, egyetlen egy nap sem múlt el, a' mellyen igen sok hó ne esett volna 's ez által mind itt, mind a' körül belől fekvő vidékeken annyira meg nevedett, hogy sok helyen három, négy, 's több lábnyomra nevedett a' hónap magassága, melly által a' terhes szekereknek utazása vagy igen meg nehezitetett vagy egészen még akadályoztatott. Az ország ut

ja mellett lévő vendégfogadók dugva vannak az illy szekerekkel.

N é m e t O r ű z á g.

A' múlt Januarius hólnapjában két nagy Tudóst vezetett el a' Prussziai Kir. Status, úgymint Hálai Professor *Sprengel Matyást* és Berlini orvos Doktor *Hercz Markot*, a' kik között az elsőbb Januarius 8-ikán, az utólsóbb azon hólnap 17-ikén meg haláloztak. *Sprengel* azon tudós munkája által, mellynek első kötetjét illy czim alatt: *Grundriss der Staatenkunde der vornehmsten Europaeischen Reiche*, még 1793-ik esztendőben ki adta, de a' következőket a' fok változásokkal öszve köttetett Frantzia revolutió miatt nem folytathatta, nagy hirt nevet szerzett magának. — Hercz Márk tudós Izraelita, valamint a' Filozofiában, úgy az orvosi tudományban is olly nagy előmenetelt tett, hogy néhai II. Fridrik Wilhelm Prussziai Király Professori, 's egyszersmind udvari Consiliariusi titulussal ajándékozta ötet meg, a' melly betsületet, ő előtte egy tudós Izraelita, még a' hires Mendelsohn sem érhetete el. Ez a' valamint talentomaira, úgy szerentsés orvosi euraira nézve is hires orvos Doctor, a' mint a' Magy. Kurirban egyszer említettük, eleinte nagyon ellenére volt a' vaccinatióknak, az az, a' tchén himlővel való bé óltásnak, 's azt *brutalis inoculationak* nevezte; hanem életének utólsó esztendejében, annak rendkívül való hasznáról ő is meg győződven, Dr. Jenner ezen áldott talalmányát nemcsak nagyon magasztalta, hanem ő maga is számos gyermekekbe bé óltotta a' tchén himlőt.

Boerhaav és *Ruys* a' Belgak, *Morgagnus*

az Olaszok, *Winslow* a' Frantziák, *Hunter* az Anglusok, *Albinus* és *Haller* a' Németek közt legnagyobb Anatomicusoknak tartattak Európában a' múlt 18-ik században. Ezeket mind a' bontolás mesterségben tett előmeneteleire, mind a' vér és vizvivő apró tsötskének és nervusoknak igen mesterséges iniectioira nézve sokkal felül haladta D. *Walter* a' Berlini Anatomicum Teatrumnak első Professora és Directora, és azon 54 esztendőknél folyása alatt, a' mellyekben a' bonczolás tudományát tanította, 2868 ritka anatomicum præparatumokat készített magának, a' mellyekben a' test alkotmányának valamint természetes, úgy természetesen kívül való, avagy beteges állapotját nyilván lehet látni. Ezt a' ritka szépségű darabokból álló gyűjteményt a' most uralkodó Fels. Prussziai Király, nem régiben száz ezer talléron (más fél száz ezer forinton) vette, 's azoknak fáradhatatlan készítőjét belső Consiliariusi titulussal tiszteltette meg. —

Berlinből, Január. 18-ikán. A' Hálai Kir. Univeritásnak, az időhöz és a' környülállásokhoz képest leendő tökéletesítése végett, azon Német tartományoknak jövedelmeiből, a' mellyek a' Berlini udvarnak pótolás fejében adattak, 8000 tallért rendelt annak a' Fels. Prussziai Király esztendőnként, olly véggel, hogy azon summából azon fő Oskola nevezetesebb és hasznosabb Tanítóinak fizetések öregbítessék.

Nürnbergből Jan. 11-ik napján. A' Teutonicus, avagy Német vitézi Rendnek Mergentheimi igazgató széke két izben is protestalt már az ellen, hogy a' Frankfurti Magistratus azon Rendnek ott lévő szabad házát el foglaltatta. Ebben az utól.

fő proteſtatiójában, a' többi közt, így ſzól azon Directorium, hogy azon vitézi Rendnek jussait, melly azon Házat, és az ahoz tartozó birtokokat tellyes felsőséggel bírja, minden ennekutánna következhető erőszakoskodások ellen tellyes tehetsége ſzerént fogja védelmezni. — A' Frankfurt városi előjárók erre ekként válaſzoltak, hogy ők azt a' Német Deputatió által nékiek engedtetett jus és meg egyezés ſzerént miveltek, és hogy azon nékiek engedtetett hatalmat mindenkor kélzek leznenk fenn tartani s. a. t.

A' moſtan uralkodó Baváriai Vál. Fejedelemnek Maximilian Jóſefnek azon hirdetménye, a' mellyet ő kipótolás fejében nyert Német tartományainak különböző vallású lakosaira nézve e' moſt folyó eſztendőben, Januarius 10-ik napján ki adott, és közönségessé is tétetett, a' kereſztényitüredelemnek valóságos remek munkája, mellynek foglalata ezekből áll:

„Minthogy a' Frankóniai és Svéviai Kerületekben nekünk, el veſztett ösi örökségeink helyett rendeltetett tartományokban ſok különböző vallású lakosok vagynak, a' kik nemtsak nem egyenlő polgári jussal nem birnak, sőt néhány helyeken ſzoros határok közzé ſzorító törvények terhe ala vagynak rekeſztetve — minthogy a' különböző vallásúaknak meg ſzenvedések vagy egészen meg vólt tilalmaztatva, vagy leg alább nagyon meg nehezítve: arra való nézve kötelesnek tartjuk magunkat, hogy ezen mind a' természeti igallággal, mind a' kereſztény vallás lelkével, mind a' nemzeti induſtriával, mind pedig az erköltsi és tudománybéli pallérozással ellenkező törvényeket ne tsak meg ne engedjük ennekutánna, sőt álhatatoffan

azt akarjuk, hogy azok a' rendelkezések, a' mellyeket mi a' keresztény türedelemre és vallásbéli szabadságra nézve régi Statuffainkban kiadtunk, a' mi Frankóniai és Svéviai kerületünkben lévő új tartományainkra is ki terjesztetődjenek. — Ehez képest: —

1. A' Német Deputatiónak, a' múlt esztendőben, Novemb. 23-ik napján költ végzésének 63-ik cikkelyéhez képest, minden nekünk jutott tartományokban eddig vólt vallásbéli gyakorlást minden ahoz tartozókkal egyetemben meg erősítjük, minden bosszúságtételek ellen vedelmezzük, különösen minden templomaikhoz, iskoláikhoz tartozó jószágoknak békefészes birasában a' Wesztfáliai békefészes erejéhez képest állandóul és sérthetetlenül meg hagyjuk; nemtsak, hanem

2. Minden keresztény vallású lakosoknak, a' kik fent nevezett örökös Statusainkban le telepedtek, vagy azokban ennekutánna le tepedni kívánnak, tellyespolgári jussokkal való élést engedünk, olly formán, hogyha a' több törvényes fél tétéleket bé tellyesítik, az ő vallásbéli külömbeségek többé sohol, sem az ingatlan jószágoknak vételében és birasában nékiek akadályokra nem lészzen, sem a' több polgárokat illető jussoktól őket ki ne rekesse.

3. A' Statusbéli hivataloknak jövendőbéli kiosztásokban is, mindenkor vallásbéli külömbeség nélkül mindenkor a' leg érdemesebbekre fogunk vigyázni.

4. Soha, semmi valláson lévő alattunk valókra nézve nem szabad ollyat mivelni, a' melly az ő vallás - béli és lelkek ismérrete szabadságával ellenkezik; ahoz képest azokat, a' kik még ekkorig semmi valású megyéhez magokat nem kaptak

ták, sem házoknál tartatandó áhétatosságokban meg háborítani, sem az ő vallásokon lévő szomszéd helységeknél templomaikba való menetelben, sem az ő papjaikat a' sacramentumoknak házaiknál tsendességgel való kiszolgáltatásában meg akadályoztatni szabad nem lesz; mindazáltal mindenekben, a' mellyek az ő lelki esméretek szabadságával nem ellenkezik, azon helységbéli Parochiához fognak tartozni, a' mellyben laknak, és a' már bé vett stólat is annak fizetni lesznek kötelesek.

5. Mihelyt különös gyülekezet formalására elegendő számmal lenni, és az ahoz meg kívántató eszközökkel is birni fognak; mingyárt engedelmet adunk nékiek arra, és ilyenkor már semmi külömböző vallásu Parochiához nem köteleztetnek.

6. Semmi vallású felekezet nem lesz a' külömböző vallású felekezet innepeinek meg ülésére köteles, sőt inkább szabadságában áll maga kézi munkáját és foglalatosságait azokon is gyakorlani; úgy mindazáltal, hogy a' más vallású felekezetet sem az isteni tiszteletben meg ne háborítsa, sem azon tiszteletet, mellyel a' külömböző vallású gyülekezeteknek vallásbéli gyakorlások és szokásaik eránt viseltetni tartozik, el ne felejtse.

9. Mi ugyan a' vallás belső törvényes alkotmányába, és a' tudományt 's hitet tárgyazó dolgokba magunkat elegyíteni soha sem fogjuk; mindazáltal azon jussokkal való élésre mellyek, mind a' közönséges, mind a' magános Német Országi törvények szerént, a' Status igasságával együtt járó hatalomhoz tartoznak, mindenkor szorgalmatosan fogunk vigyázni.

8. Minden törvényeket és rendelkezéseket, melyek ezen parantsolatnak értelmével, és világos meg határozásával ellenkeznek, úgy kell ennekutánna nézni, mint minden erő nélkül valókat, és el töröltettek.

Vége bizonyos bizodalommal vagyunk az eránt, hogy a' mi új alattvalóink, ezen rendelkezéseinkből ki tündöklő jóltévó atyai tzélunkat annál bizonyosabban meg fogják esmérni, mivel egyedül az ő boldogságoknak öregbitését, és erköltsbéli tökéletesítéseket erányozzák, és olly fundamentomon épültek, mellyet minden keresztény vallás erköltsi tudományja helybe hagy, 's annak gyakorlására kötelez. — A' mi Frankónia és Svéviai Kerületbéli fő Commiffariatusunkra bizatik, hogy ezen rendelkezéseinket hová hamarabb hirdetteffék ki, és azoknak szoros meg tartásokra, 's bé tellyesítésekre, valamint az egyházi, úgy minden világi előjárók, tisztviselők és hivatalosok vigyázzanak szorgalmasan. Költ Monachiumban, Jan. 10-ikén 1803-ik esztendőben."

Frantzia Respublika.

A' St. Domingóban meg halálozott Generál *Leclerc* helyett *Rochambeau* (Rocambó) Generálist tette az első Conzul, az ott lévő Frantzia armadiának fő vezérjévé. — General *Rochambeau* igen derék és vitéz hadi tisztnek tartatik, a' ki ennekelötte is szolgált már azon szigetben. Ő annak az öreg *Rochambeau* Feldmarsalnak a' fia, a' ki a' Fr. revolutió kezdetében az északi armadiát ditsiretellen vezérlette. A' Fr. Kormányfészék is olly bizodalommal viseltetik ő eránta, hogy az ő okosságá és vitézsége a' St. Domingói pártos feketéket végképen le fogja ültetni.

Azokat a' Frantzia Országi Püspököket, a' kiket VII Pius Pápa Ő Szentsége a' leg utolsó titkos Consistoriumban Kárdinálisi méltóságra emelni méltóztatott, a' Párisi Moniteur illy rendel szám- lálja elő: *Belloy* Párisi Ersek, a' ki eránt, mint 93 esztendős öreg és kegyes papi személy eránt, az első Conzul is nagy tisztelettel viseltetik; *Bois- gélin* a' Tourfi (Cæsarodunumi) Ersek, a' ki maga pasztori levele által nagy hirt 's érdemet szerzett önnön magának; *Fesch* Lyoni (Lugdunumi) Ersek az első Conzul édes anyjának bátyja; *Cam- baceres* Roueni (Rhotomagusi) Ersek a' második Conzul testvér bátyja; *Bernier* Orleánsi Püspök, a' kit azon érdemeire való tekintetből, hogy ő a' Vendei tartományban vólt pártosságot tellyes te- hetsége szerént le tsendesíteni igyekezett, oda való Parochusból, maga a' fő Conzul emelt Orleansi Püspökségre.

Azoknak a' Frantzia Püspököknek, a' kik a' Concordata bé vételének alkalmatosságával Püspöki méltóságokról önként le mondották, a' való- ságos Püspökökkel egy rangba, 's egy forma fizetésbe helyheztette a' Franczia Kormányfő.

Brüsszelből, Jan. 19-ik napján. Itten, és Belgiomnak nevezetesebb városiban, a' tavasszal ide jövendő első Conzulkan fényessen leendő el fo- gadása végett, sok előre való intézetek tétetőd- nek. A' leg első házakból való ifjakkól testörző seregek állítatódnak fel, a' kik közt elsőséget ér- demelni fognak a' Brüsszeli ifjak. Ugy hallatik, hogy az első Conzullal együtt kedves felesége is meg látogat bennünket. Azt is nagyon hirlelik, hogy ezen alkalmatossággal a' Fels. Prussziai Ki- rály, és sok fő Német Országi fejedelmek, mint p.

o. az Orániai örökös herczeg, a' Hesszen - Kasszeli Landgróf, a' Brunsvigiai uralkodó herczeg és többen, öszve fognak a' Rénus mellett az első Konzullal gyűlni.

Párisból Jan 24 - dikén. Az idevaló három classisból álló *Nationale Institutum* (tudós Társaság) a' Fr. Kormányzéknek minapi végzése szerint, ennekutánna négy classisra fog fel osztódni. Az első classis a' természeti tudományt és mathésist; a' második a' Frantzia nyelvet és literaturát; a' harmadik a' historiát és az Antiquitást, avagy régi litteraturát; a' negyedik a' szép mesterségeket fogja gyarapítani. Valamint a' revolutio előtt, úgy ennekutánna is Akadémiának fog ez az Institutum neveztetni. (Hajdan Athénásnak külső városában az a' hely neveztetett Akadémiának, mellyben *Plátó* született és tanított, és a' mellyet egy *Académus* nevezetű tudós ember fundált és épített) Ennek az Institutumnak mostani valóságos tagjai, és külföldi correspondens társai is négy classisra lesznek ennekutánna fel osztatva. A' Kormányzéknek ez eránt ki adott Senatuskonzultuma 14 tikkelyt foglal magában, mellyekben ezen tudós Társaságnak alkotmánya, és foglalatosságainak tárgya hofzasan elő adatnak:

Egy Marsiliai ifjú orvos Doctor, egy bal fülére meg siketült emberen a' galvanismussal próbát tévén, vigyazatlansága miatt olly kemény ütést kapott a' szegény ember, hogy nemcsak semmi hasznát nem vette a' galvanismusnak, hanem a' mi szomorúabb, a' jobb fülére is egészlen meg siketült, és elméjében is meg háborodott. — Innen ki tettzik, melly nagy vigyazással kell ezen új talalmánnyal az Orvos Doctoroknak próbát tenni.

Nagy Britannia.

Ex-minister Pitt most Londonban tölti idejét, és a' sok baj, 's munka által meg rongált egészségére már egészen helyre állván, gyakorta conferentiát tart első Status minister *Addingtonnal*. — A' *Lloids* nevezetű Londoni kafféházban, mellyben az oda való nevezetesebb kereskedők naponként öszve szoktak gyűlleni, egy nyomtatott laistrom adattott ki, melly szerint a' múlt Decemberi tengeri zűrzavarok miatt 34 Anglus kereskedő nagy hajók süllyedtek el és rongáltattak meg. Az ezeken vólt és el vezett portékáknak és kész pénznek meg nem tudják az árrát betsülni. — Januarius 11-ik napján is egy nagy hajója süllyett el a' napkeleti Indiai kereskedő társaságnak az Anglus partok előtt, mellyen 30 matrozok, és egy *Clarke* nevű ifjú tizt vezették el életüket. Ennek az ifjú tiztnek az édes atya azon nap halálozott meg Londonban.

Londonból Jan 15-dikén. Ambár 700 kü lömbkülömbféle rangú hadakozó hajókból állyon is most a' mi tengeri erőnk, 's ámbár minden Európai tengeri Hatalmasságokkal szembe szálni mérszlene: mindazáltal még is 36 új hajók készitettek Angliának külömbkülömbféle kikötő helyeiben, a' mellyek közt egy 130 ágyúval leszen fel fegyverkeztetve. Egy idevaló *Felton* nevű kotsigyártó olly kotsit készített nem régiben, mellyet fütteni is lehet. A' kotsifütője, vagy inkább ke mentzéje igen kis helyet foglal el, és nem ke mentzének, hanem tsak kotsi ékességnek tartya az, a' ki nem tudja mire való. — Egy kevés közzén elegendő ezen kotsi egészen való megelegítésére.

Azok a' Londoni gazdag pénzváltók, a' kik nagy summa pénzt adtak a' Frantzia Országi bankóba a' revolutió tűzének kiütése előtt, Januar. 14-ik napján, az úgy nevezett London vendégfogadóba közönséges gyűlést tartottak, 's egy Comissiót neveztek ki olly véggel, hogy ezen dologra nézve Lord *Hawkesburyval* tanátskozzon. Ez a' minister olly értelemmel vólt, hogy ezeknek a' pénz váltóknak semmi bátorságot nem szolgáltattat az Ammiensi békeség azon pénzeknek vizsgálza nyerhetések végett, de hogy a' Franczia Capitalistáknak mindenkor jussok van az Angliában le tett töke pénzeknek vissza kivanására, kiváltképen azért, hogy Angliának alkotmányát semmi olyatén erőszakos változás nem érdeklette. — Mindazáltal arra kötelezte a' nevezett minister önön magát, hogy ő a' Párisban lévő Anglus követ által sürgettetni fogja a' Frantzia Kormányfő előtt az ő igazságos jussokat, de azoknak meg nyerhetésekért magára a' kezefféget nem vállalhattya.

Orosz Birodalom.

A' Dorpati Evangélika Universitás, maga kegyelmes fundaloja I. Sándor Orosz Császár születése napját, a' múlt December 12-ikén inneplette meg. Ezen alkalmatossággal olvastatott fel, R. Sz. Birod. Gróf *l'Estocq* kegyes özvegyének az a' levele is, melly szerént a' Lieflandiai tanuló nemes ifjuság számára 15000 rubelből álló töke pénzt rendelt, olly feltétel mellett, hogy annak interesséből minstenkor három Lieflandiai születésű, de szegény sorsu nemes ifjúnak 200 rubel stipendium adatodjon elztendőnként tudományának folytatása végett. Reményleni lehet, hogy ezen nemes példa által több Lieflandiai és Orosz Birodalombéli urasá-

gok is fel buzditatnak, 's hasonló jótéteménnyel fognak a' tanuló ifjuság eránt viseltetni.

Ezt az emlékezetes napot, tudniillik *I. Sándor* Orosz Császár születése nspját Litvánia fő városának, *Wilnának* lakosi is meg inneplették, és minekutánna az ott lévő Orosz-Catholicum- és Protestans templomokban az Ő Császári Felsége szerentsés uralkodásáért, 's Nefztori időkre terjedendő betses életéért szívbeli buzgósággal áhetatoskodtak volna, délben az ottlévő Kormányozó az uraságot meg vendéglette, estére pedig igen fényes bált készitetett, a' mellyen 100 tzifra dámánál többen jelentek meg. Egész éjjel tartott a' város megvilágosítása.

Petersburg, Jan. 4-dikén. A' múlt December 23-ik napján közönséges gyüllést tartván itten az idevaló szép mesterségeknak Akadémiája, Gróf *Strogonof* Császári valóságos titkos Tanátsos és fő Komornyik előülése alatt, különbkülönbféle arany és ezüst medalliak, az az, emlékezet, vagy inkább érdem pénzek osztogattattak ki a' szép mesterségeket tanuló, és azoknak gyakorlásában magokat mások felett meg különböztető ifjak közt. — A' 3-ik Novemberi Császári új intézetek szerént, minden esztendőben jutalom pénz fog azoknak adatódni, a' kik valamelly szép remek munkát fognak a' festő és képfaragó mesterségből mutatni. E' végre 10000 rubelt rendelt a' Fels. Császár esztendőnként.

Az Orosz Birodalomban, 1801-ik esztendőben születeknek es meg hóltaknak számokra nézve (mellyről a' közelebb múlt posta napon költ Magy. Kurir 156-ik lapján emlékezetet tettünk) szükség lészzen azt meg jegyezni, hogy azokon tsak azokat

kell érteni, a' kik az Orosz vagy Görög vallású Parochiáknak matriculaikban fel jegyeztetvén, az Orosz Synodus által a' Pétersburgi Szenatusnak fel adattak. Itt tehát sem az Orosz Birodalomban lévő Catholica - Evangelica - Reformata, Mahometána és Zsidó vallású lakosok, sem az ott tartózkodó idegen nemzetbéli emberek, kiknek száma igen nagy, nintsenek azok közzé foglaltatva; következképen, ha ezeknek 1801-ik esztendőben született magzatjaik, és holtjaik, azokhoz tétetődnének, az Orosz Birodalomban született 's meg holt embereknek egynéhány száz ezerrel töbre menne a' száma.

Északi Amérika.

Filadelfiából Nov. 18-ik napján. A' mi Respublikánk mostani Præsidente *Jefferson* a' tén hímölvel való bé óltásnak igen nagy barátja lévén, azon van mindenképen, hogy az minden szövetséges Statusainkba bé vétetődjön; főt a' mi több, még a' vad nemzetekkel is éreztetni kívánnya annak meg betsülhetetlen hasznát, mint a' következő anekdota bizonyítja.

Ezen Respublika szövetséges városába *Washingtonba* nem régiben deputatusokat küldöttek azon vad nemzetségek. — Præsident *Jefferson* azon deputatiónak fejét, vagy inkább szószóllóját magához hivatván, nékie így szóllott: Néhány időtől ólta, úgymond, igen nagy jótéteményt közlött a' nagy lélek a' fejer és veres emberekkel, a' mennyiben a' hímöl dögleletes mérgének el hártására tsalhatatlan eszközt mutatott nékiek. Beszédjéhez ezt is hozzá tette hogy a' fejer emberek már nagy haszonnal éljenek avval. A' Præsident szavaira a' leg nagyobb figyelmetességgel halgatván a' vad

ember, annyira fel buzdult, hogy leg ottan magába, és 14 vitéz társaiba a' tehén himlőt bé óltattatta. — Jefferson tehén himlő matériat is adott nékie olly veggel, hogy azt maga hazafi társaiba óltsa bé; egyfzersmind] a' bé óltás módjára is maga meg tanította ötet. — Az él múlt 1802-ik esztendőben rendkívül való bő termés vólt Amérikában.

E l e g y e s D o l g o k.

Az Erfurti nagy számmal levő Catholicus Clerus tellyes reményféghben van az éránt, hogy azon várost más annyit érő birtokért, valamelylyik Cath. Fejedelemnek által fogja a' Prussziai Király engedni, és hogy ők sem fognak jelenvaló állapotjokból ki mozdittatni. Az eránt is erős bizodalomban vagynak, hogy az ott lévő, még 1392-ik esztendőben fundáltatott régi Universitas fok új tsemetékkel fogna ennekutánna szaporítani. — A' Londoni közönséges levelek azt hirlelik, hogy a' Fels. Szárdiniai Király, bizonyos és nem kevés summa pénzért Angliának fogná a' Szárdiniai szigetet engedni. — Néhány messze láto Anglus diplomaticusok úgy vélekednek, hogy nem fok hafzna lenne N. Britanniának azon új keresményből, a' mennyiben az Olasz és Liguriai Respublikák szüntelen való nyughatatlanságba fognának az által helyheztetődni. (Még a' Frantzia Respublikának is nagy szöget ütne ez a' dolog, a' fejébe) — Azoknak az Orosz Birodalommal öfzve kaptsoltatott Lengyel tartományoknak, a' mellyek a' múlt esztendőbéli termékenyetlenség miatt nagy szükségre jutottak, azokhoz a' 10 esztendőkhöz, a' mellyekben minden közönséges adófizetés alól felvóltak szabadittatva, újobban tiz esztendöket töl-

dott a' Fels. Orosz Császár. — Ugyan ez a' bőltsen és kegyelmessen uralkodó Fejedelem, a' Dorpati Universitásbéli Professzorokat udvari Consiliáriusi titulussal méltóztatott meg tisztelni, elhíttvén azt magával, hogy azok, a' kik a' Statusnak hasznos polgárokat készítnek, az illetén meg különböztetésre mindenkor érdemesek légyenek. — A' Toskánai N. Herczegnek rendeltetett Eichstaedti Püspökségnek nagysága 20 négy szegű mértföldre tétetik, mellyben egy fő város, hét apróbb városok, 15 mező városok, 200 falu helység, 's 18 kastély található, és a' mellynek 63000 főre megyen a' népessége. — Cseh Országban Bunzlaui Kerületében, egy 90 esztendősen ember hólt meg a' múlt esztendő vége felé a' természetes avagy az Arabiai himlőben, még pedig nem reá való ragadás, hanem természeti kiütes által. — A' Helmstadt szomszédtságában vólt, de most el töröltetett sz. Benedek szerzetén lévőknek gazdag könyvtárát, az oda való, tudniillik a' Helmstadti Univerfitásnak ajándékozta a' Brunsvigiai uralkodó herczeg.

J e l e n t é s.

Fő tisztelendő *Katona István* Kalotsai Kánonok Urnak Magyar Hazánk történeteit magában foglaló igen tudós munkájának 41 - dik és utolsó kötetje, mellyben mostan uralkodó Fels. Királyunknak II. Ferentznek élete le vagyon írva, a' közelebb múlt esztendőben, már el készült, és nyomtatásban is ki adatódott. Ezen utolsó kötetet megelőző 40 darabokat, meg bővitve, ujobban szándékozik ezen igen tudós Hazánkfia ki nyomtattatni.

A' múlt posta napon költ Magy. Kurir 10-ik darabjának második lapján, a' 15-ik sorban ezen írók F. T. Miklóssy Ferencz, ki nagyattak,